

**ČTENÁŘSKÉ STRATEGIE JAKO
PODPORA POROZUMĚNÍ
PŘEDČÍTANÉMU TEXTU
U PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ**

Mgr. Eva Rybářová

Kontakt: efish@seznam.cz

ČTENÁŘSKÉ DOVEDNOSTI A ČTENÁŘSKÉ STRATEGIE

Čtenářské dovednosti

- Způsobilost k vykonávání určité činnosti
- Získává se učením
- Používání nevědomé
- Dovednostní čtení- plynulá a automatická činnost
- U lehkých textů

Čtenářské strategie

- Posloupnost činností k dosažení cíle
- Získává se učením
- Používání záměrné
- Strategické čtení- vědomé s vynaložením úsilí
- U obtížných textů

ČTENÁŘSKÉ STRATEGIE U NEČTENÁŘŮ

- Propojování/ hledání souvislostí
- Vizualizace
- Předvídání
- Usuzování
- Shrnování
- Kladení otázek

ZÁSADY PRO VÝUKU STRATEGIÍ

- Scaffolding- metoda „lešení“
- Modelování
- Kratší texty
- Neznámé texty
- Učit jednu strategii, postupně propojovat s dalšími
- Časté příležitosti k procvičování na různých typech textů
- Nesnažit se „napasovat“ strategie na jakýkoliv text

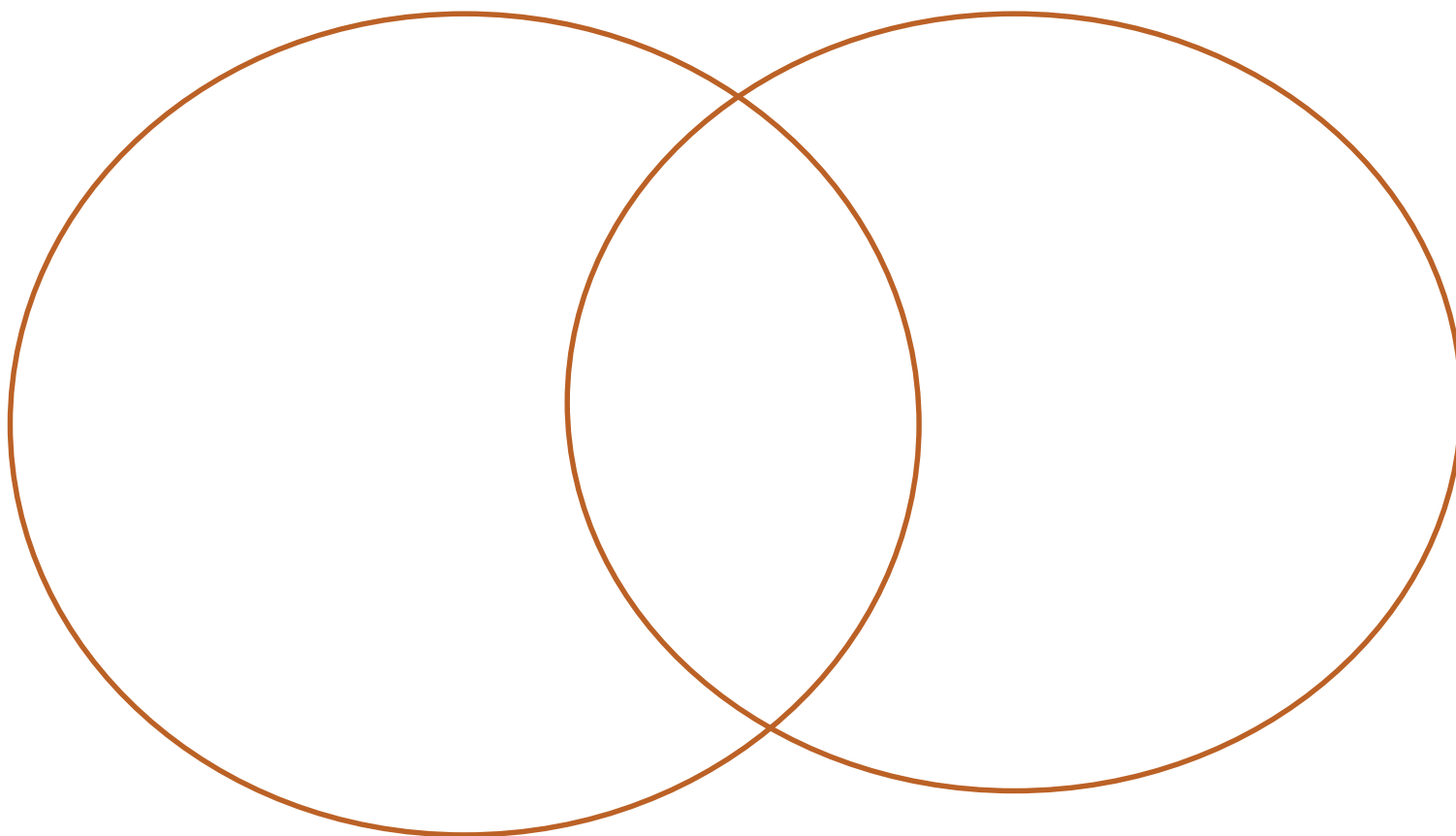
PROPOJOVÁNÍ

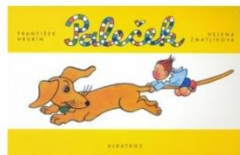
- Před, v průběhu a po skončení čtení
- S vlastní zkušeností, s jinými texty
- Aktivizace pomocí otázek, činností, „startérů“:
 - Co víš...?
 - Už jsi se někdy...?
 - Znáš někoho...?
 - „Startéry“ – „To mi připomíná, když...“
- Možnost využít diagramů, tabulek, zápisů
- U uměleckých i odborných textů

PŘÍKLAD DIAGRAMU PRO HLEDÁNÍ SOUVISLOSTÍ MEZI TEXTY

Vennův diagram:

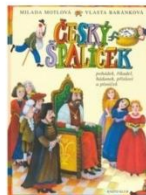

Jedl málo

Vyrostl

Byl líný

Pes na něj vrčel

Jedl hodně

Nevyrostl

Byl chytrý

Chodil do školy

Byl šikovný

Zachránil poklad

Paleček

Byl malý

Měl mámu a tátu

Pomáhal

Byla tam kočka

VIZUALIZACE

- Aktivizace smyslových představ- zrakových, sluchových, hmatových, čichových, chuťových
- Snaha navodit prožitek, který pak sdílejí ostatním
- „Startéry“:
 - „Vypadá to jako...“
 - „Má to...“
 - „Cítím...“
- Příklad: Eliška byla docela obyčejná osmiletá holčička se dvěma hnědými culíky, modrýma očima a velkou pihou na levé tváři. A usmívala se...
Ředitel hleděl na žáka a dumal, co dál. Ryel vypadal nevinně. Byl hubený a drobný. Kolem líbezného bledého obličeje se kroutily dlouhé vlasy, křídla měl smutně svěšená.
(Petra Braunová: O chlapci, který spadl s nebe. Praha, Albatros.2012)

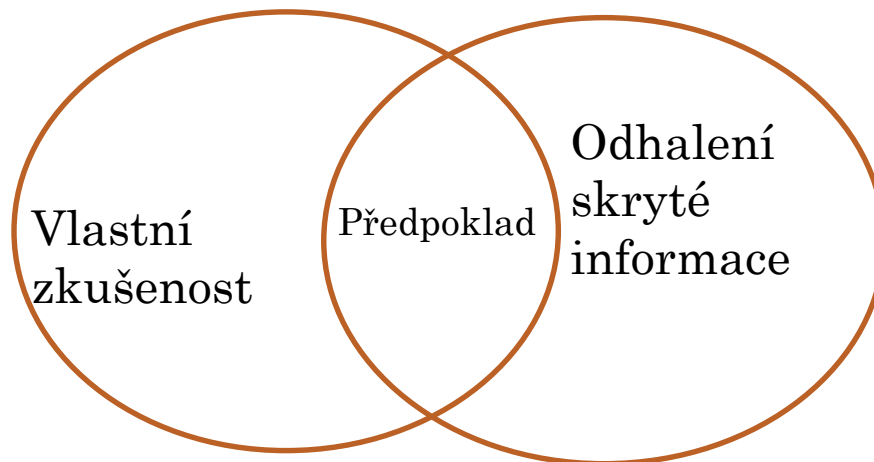

PŘEDSTAVA MADLENKY, 6 LET

PŘEDVÍDÁNÍ A USUZOVÁNÍ

- **Usuzování**= odhalení skrytého významu. Má zkušenost+informace z textu= úsudek. „Startéry“: Proč, kdo, jak... - hra na detektivy.
- **Předvídání**= jak to bude dál. Má zkušenost+úsudek= předpoklad. „Startéry“: „Myslím si...“. Mít důkaz pro svou hypotézu!
- Předvídání – nejprve z obrázku, později z textu!
- Příklad: video Děti vybírají knihu v knihovně

PŘEDVÍDÁNÍ- O ČEM TO BUDE?

Na druhé straně

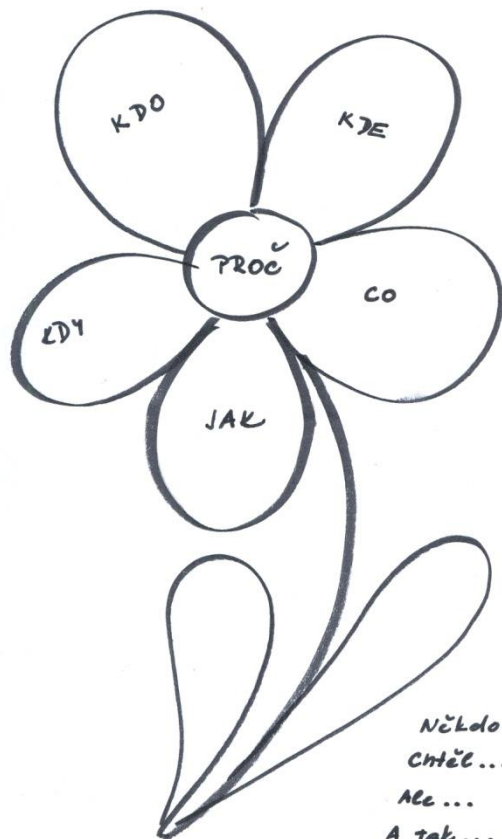
SHRNOVÁNÍ

- Cílem vystihnout podstatné myšlenky a samostatně je vyjádřit.
- Vhodné používat otázky a diagramy:
 - Kdo?
 - Co?
 - Kde?
 - Jak?

 - Někdo...
 - Chtěl...
 - Ale...
 - A tak..
 - Nakonec...
- Příklad: Shrnutí informací z textu o podzimu

PŘÍKLADY DIAGRAMU PRO SHRNOVÁNÍ

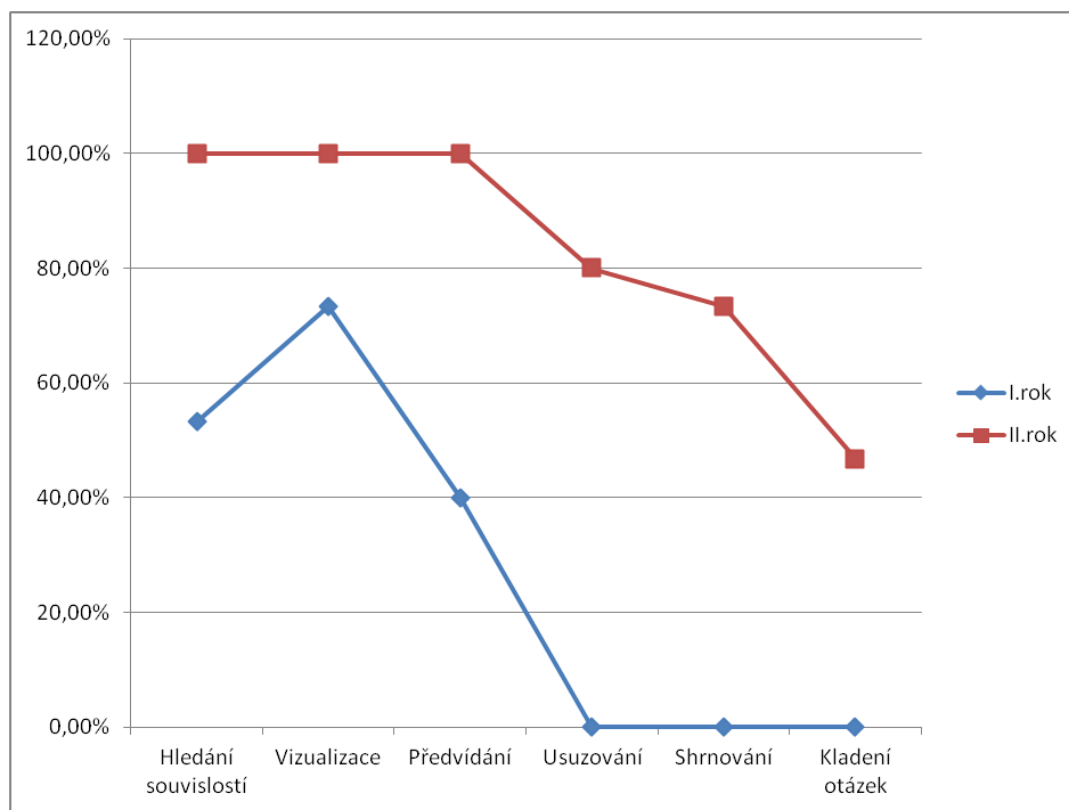
Někdo...
chtěl...
Ale...
A tak...
Nakonec...

		ELIŠKA 	
			
			
			

VÝSLEDKY PROJEKTU

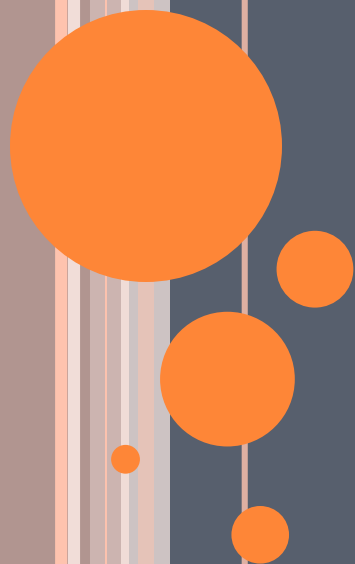
- Srovnání u dětí na počátku a konci projektu

LIMITY PROJEKTU

- Práce v heterogenní skupině
- Lepší výsledky chlapců, než dívek
- Z dotazníkového šetření vyplynulo čtenářsky podnětné rodinné prostředí

Děkuji za pozornost!